

Kendelse

afsagt den 4. september 2018

Sag nr. 2018-80-0098

[Klager]

mod

BT

[Klager] har ved advokat Bjarke Vejby klaget til Pressenævnet over BTs afslag på at bringe et genmæle vedrørende oplysninger bragt i artikler i perioden fra den 2. til den 6. februar 2018.

[Klager] har klaget over, at det fremgår af artiklerne, at [Murerfirmaet] var hovedentreprenør i forbindelse med renoveringen af [Klager] og hendes ægtefælles lejlighed, hvilket [Klager] mener ikke er korrekt.

1 Sagsfremstilling

I perioden fra den 2. februar til den 6. februar 2018 bragte bt.dk flere artikler vedrørende renoveringen af [Klager] og hendes ægtefælles lejlighed.

Artiklen ”[Klager] benægter hovedentreprise i lejlighed – men her er dokumentationen” blev bragt på bt.dk den 2. februar 2018. Af artiklen fremgår blandt andet:

”[...]

På trods af en omfattende mængde dokumenter – heriblandt budgetter, byggetilladelse og emails – der dokumenterer, at murerfirmaet var hovedentreprenør, benægter [Klager], at det skulle være tilfældet.

»[Murerfirmaet] var ikke hovedentreprenør på den private lejlighed. Jeg har betalt for [Murerfirmaet]s arbejde og oplyst Horten om [Murerfirmaet]s rolle i forbindelse med renoveringen af lejligheden« skriver hun i et skriftligt svar [...]”

Den 3. februar 2018 blev artiklen ”Ny afsløring: [Murerfirmaet] betalte [Klager]s regninger på 25.290 kroner” bragt på bt.dk. Følgende fremgår blandt andet af artiklen:

”[...]

[Murerfirmaet]s indehaver [Indehaveren] og hans firma betalte regninger for 25.290 kroner for [Klager], fordi den tidligere borgmester var utilfreds med det udførte tømrerarbejde i lejligheden og derfor ikke ville betale det fulde beløb for arbejdet.

[...]

De nye oplysninger kommer dagen efter, at BT har kunnet afdække, hvordan [Murerfirmaet] organiserede en hovedentreprise i forbindelse med totalrenovering af [Klager]s 236 kvadratmeter store lejlighed på Østerbro i København i 2016 og 2017. Hidtil har [Klager] i forbindelse med en advokatundersøgelse af sagen kun fortalt, at [Murerfirmaet] har stået for noget murerarbejde i hendes badeværelse.

[...]"

Artiklen *"Ombudsmand åbner for at se på [Klager]-sagen igen"* blev bragt på bt.dk den 4. februar 2018. Af artiklen fremgår blandt andet følgende:

"[...]

Meldingen kommer i kølvandet på BTs seneste afsløringer af, at [Murerfirmaet] har stået for hovedentreprisen i hendes 236 kvadratmeter store liebhaverlejlighed på Østerbro, og at firmaet har betalt regninger på 25.000 kroner for hende.

[...]

BT har forsøgt at få en kommentar fra [Klager], men det har ikke været muligt.

[...]"

Den 6. februar 2018 kl. 7.36 bragte bt.dk artiklen *"Avis: Byggetilladelse belaster frikendt [Klager]"*, som var en gengivelse af et telegram fra Ritzaus Bureau. Det fremgår af bt.dk, at artiklen blev opdateret samme dag kl. 7.59. Af artiklen fremgår blandt andet følgende:

"[...]

Nye oplysninger om ekspolitiker [Klager]s byggesag viser ifølge BT, at [Murerfirmaet] som hovedentreprenør blandt andet stod for at rive en bærende væg ned ved totalrenoveringen af [Klager]s lejlighed.

[...]

[Klager] afviser fortsat, at firmaet – en kommunal samarbejdspartner – stod for hovedentreprisen i lejligheden.

[...]

Men efter BTs skrivelser om, at firmaet har stået for en totalrenovering af ekspolitikeren lejlighed, har kommunen sat en ny undersøgelse i gang. Den skal Horten igen stå for.

[...]

Til BT afviser [Klager], at der er noget at komme efter.

- Uanset hvor mange gange BT påstår, at [Murerfirmaet] har været hovedentreprenør, er dette ikke korrekt, skriver hun i skriftligt svar."

Den 6. februar 2018 kl. 11.38 bragte bt.dk endvidere artiklen *"DF: Der er brug for helt friske briller på [Klager]-sagen"*, hvoraf følgende blandt andet fremgår:

”[...]

BT har de seneste dage kunnet fortælle, at [Murerfirmaet], hvis ejer [Indehaveren] er en ven af [Klager], har stået for hovedentreprisen i hendes lejlighed på Østerbro – stik mod hvad den detroniserede borgmester tidligere har oplyst.

[...]”

Øvrige oplysninger

I forbindelse med Pressenævnssagen har [Klager] fremlagt ”Notat vedr. [Klager]s bygge-regnskab” af 19. marts 2018 udarbejdet Revisionsfirmaet Christensen Kjærulff. Af notatet fremgår blandt andet:

”Vi har efter aftale gennemgået bygge-regnskab fra [Klager].

Det samlede omfang af byggestyringsopgaven samt det opkrævede byggestyringshonorar kan opgøres således (inklusive moms):

[...]

Håndværkerarbejde i alt: 1.705.684,55

Byggestyring: 105.915,00

Byggesum fagentreprenører: 1.811.599,55

Vi har konstateret, at håndværkerne hver for sig har faktureret [Klager] og/eller ægtefællen [Ægtefællen], og at fakturaerne er betalt direkte fra bankkonti tilhørende [Klager] og/eller ægtefællen [Ægtefællen].

[Murerfirmaet] har modtaget følgende betalinger for udført murerarbejde (inklusive moms):

Faktura 49788, acontobegæring 1: 153.682,50

Faktura 51269, afregning lejlighed: 192.483,55

Faktura 51554, afregning gæstetoilet: 12.808,06

Faktura 51680, afregning lejlighed: 4.087,00

Murerarbejde: 363.061,11

Murerarbejdet i nyt badeværelse og gæstetoilet, ændringer af døråbninger samt fjernelse af bærende væg og forsatsvæg, pudsreparationer og isolering m.v.

Ud over udført murerarbejde, har [Murerfirmaet] haft opgaven med byggestyring.

[Murerfirmaet] skulle ifølge aftalegrundlaget have 10 % i byggestyring af andre håndværkere, dog reguleret for eventuelle fejl og mangler. Byggestyring udgjorde 105.915, jævnfør ovenfor.

[...]”

[Klager] anmodede den 8. februar 2018 BT om genmæle, hvilket BT afviste den 9. februar 2018. [Klager]s anmodning om genmæle er modtaget i Pressenævnet den 12. februar 2018.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

[Klager] har anført, at BT i de påklagede artikler har bragt faktuel forkerte oplysninger, idet det hverken er korrekt, at [Murerfirmaet] var hovedentreprenør ved renoveringen af hendes og hendes ægtefælles lejlighed, eller at renoveringen skete i hovedentreprise.

[Klager] har hertil oplyst, at renoveringen af lejligheden blev foretaget af forskellige firmaer, der efter indhentelse af tilbud udførte de respektive opgaver i fagentreprise. Regningerne blev herefter betalt direkte til de involverede firmaer. Murerfirmaet var derfor ikke engageret som hovedentreprenør, og der var heller ikke tale om en hovedentreprise.

Hertil har [Klager] bemærket, at der efter hendes opfattelse ikke hersker uklarhed omkring den formelle sondring mellem begreberne hoved-, fag- og totalentreprise. Klager har henvist til, at der er skrevet hyldemeter af fagbøger af professorer og anerkendte advokater om dette emne.

Det fremgår af nogle af de påklagede artikler, at [Klager] bestrider rigtigheden af de bragte oplysninger. Da BT imidlertid negligerer [Klager]s kommentarer og i visse af artiklerne bringer oplysningen om hovedentreprise som et uomtvistet faktum, kan det ikke med rimelighed hævdes, at BTs læsere har forstået, at [Klager] har oplyst, at oplysningen er forkert. Derfor er et genmæle nødvendigt.

[Klager] har anført, at betingelserne for genmæle er opfyldt, nemlig *at* oplysningen vedrører [Klager] som person, *at* oplysningen om hovedentreprise er af faktisk karakter, *at* oplysningen om hovedentreprise er forkert, da der var tale om fagentrepriser, og *at* oplysningen indebærer en risiko for, at [Klager] kan lide skade, da oplysningen skal ses i sammenhæng med BTs påstande om, at [Klager], da hun var borgmester, havde en sådan usaglig relation til murerfirmaet, at inhabilitet burde være statueret.

Herefter bør Pressenævnet pålægge BT at bringe følgende genmæle:

”Genmæle vedrørende forkert oplysning i BT om en entreprise

I en række artikler i BT siden 2. februar 2018, senest gentaget den 6. februar 2018, har BT oplyst, at [Murerfirmaet] i 2016 har været hovedentreprenør for [Klager] og ægtefælle på en renovering af en lejlighed på [Vejnavn]. Der er ikke indgået aftale med [Murerfirmaet] om hovedentreprise, hvorfor oplysningerne i BT's artikler i perioden 2. februar 2018 – 6. februar 2018 er forkerte.”

Med henvisning til medieansvarslovens § 36 har [Klager] anført, at en fastholdelse af BTs afslag på genmæle modsat må forudsætte, at BT kan godtgøre, at der blev indgået en hovedentrepriskontrakt mellem [Klager] og murerfirmaet, i henhold til hvilken

” [...]

- murerfirmaet var ansvarlig for udførelsen af hele den renovering af lejligheden, der blev tegnet af en arkitekt, dimensionsberegnet af en ingeniør og udført af nedrivningsfirma, murer, tømrer, maler, stukkatør, glarmester, VVS-installatører og elektriker,

- indkøb og/eller fakturering af de for ombygningen nødvendige byggematerialer, herunder mørtel, cement, gulvbrædder, fliser, vaske, toiletter, ledninger, armaturer, skabe til indbygning, lamper, armaturer, fittings m.m., i hvert fald i det væsentlige blev foretaget af murerfirmaet i henhold til en hovedentreprisekontrakt,
- fakturering for udført arbejde af ingeniør, murer, tømrer, maler, stukkatør, VVS-installatører, og elektriker, og for byggematerialer m.m. blev foretaget af murerfirmaet i henhold til en hovedentreprisekontrakt,
- betalingerne for de udførte arbejder og byggematerialer m.m. skete direkte til murerfirmaet i henhold til hovedentreprisekontrakt,
- det er murerfirmaet, som i henhold til en hovedentreprisekontrakt kan drages til ansvar – også for det arbejde, der blev udført af ingeniør, nedrivningsfirma, murer, tømrer, maler, stukkatør, glarmester, VVS-installatører og elektriker, og
- det er murerfirmaet, som i henhold til en hovedentreprisekontrakt skal stille op på alles vegne ved mangelsindsigelser og/eller gennemsyn.”

[Klager] har videre bemærket, at det er en hovedentreprenør, der har ansvaret for hovedentreprisekontraktens opfyldelse, og som er genstand for mangelsindsigelser på alles vegne. Endvidere er det en hovedentreprenør, der fakturerer bygherren i henhold til hovedentreprisekontrakten, og som modtager betaling fra bygherren i henhold til hovedentreprisekontrakten. Ingen af disse forhold var opfyldt i forbindelse med reoveringen af lejligheden.

Endvidere indkøbte og betalte [Klager] selv gulv- og vægfliser, vask, toilet, lamper, armaturer, spejle og fittings, hvilket ikke er normalt i en hovedentreprisekontrakt. Hertil kommer, at [Klager] og hendes ægtefælle brugte ca. 50 timer på byggeregnskabet, hvilket ved en hovedentreprisekontrakt typisk afsluttes af hovedentreprenøren.

Til støtte for, at murerfirmaet ikke var hovedentreprenør i forbindelse med reoveringen af lejligheden, har [Klager] herefter henvist til erklæring af 19. marts 2018 fra Revisionsfirmaet Christensen Kjærulff, der har gennemgået byggesagen. Erklæringen indeholder en oversigt over de fagentreprenører, som har været beskæftiget med byggeopgaven. Revisionsfirmaet erklærer, at virksomhederne hver for sig har faktureret [Klager] eller hendes ægtefælle, og at fakturaerne er betalt direkte fra bankkonti tilhørende [Klager] og/eller hendes ægtefælle.

[Klager] har anført, at BTs forestilling om, at fakturering og betaling af de 12 forskellige virksomheder er ”sat op” for at sløre en bagvedliggende hovedentreprisekontrakt med det murerfirma, der udførte murerarbejde for kun 20 % af de opgjorte udgifter, fører for vidt.

For så vidt angår fejlen i revisionsnotatet, som BT under Pressenævns sagen har henvist til, har [Klager] anført, at der er tale om en opstillingsfejl, som ikke har nogen betydning, og som for længst er blevet korrigeret af revisor.

Til BTs bemærkninger fremsat under Pressenævns sagen har [Klager] anført, at det forhold, at murerfirmaet har brugt nogle forkerte blanketter, ikke ændrer på realiteterne. Hertil har

[Klager] bemærket, at det er byggestyringen, der er forklaringen på, at der mellem murerfirmaet og de respektive fagentreprenører er en tæt kontakt.

[Klager] har videre anført, at BT ikke har kunnet pege på et eneste konkret håndværkerfirma, der over for Pressenævnet har kunnet bekræfte, at arbejdet pågik i underentreprise med [Murerfirmaet] som hovedentreprenør. Tværtimod har hovedparten af firmaerne bekræftet, at der var tale om fagentreprise, for eksempel murer, elektriker, maler og stukkatør.

For så vidt angår BTs henvisning til anonyme kilder har [Klager] anført, at dette nok er det ultimative bevis på, at avisen ikke kan løfte den pålagte bevisbyrde for en bestemt oplysnings utvivlsomme rigtighed. Der forelå ingen hovedentrepriseraftale, der forelå ingen ”kædeaftaler” mellem en hovedentreprenør og underentreprenører, og alle faktureringer og betalinger er sket direkte i forholdet mellem bygherre og fagentreprenører. Hertil kommer, at tømrerfirmaet højlydt kritiserede murerfirmaet for elendig byggestyring og hyrede sin egen skønsmand i en konflikt med bygherre, hvor påstand om tab fremførtes mod murerfirmaet.

[Klager] har om den omtalte konflikt oplyst, at der under byggesagen blev indgået forlig på 25.000 kr. i en tvist om åbenbare mangler ved et nylagt gulv. Forliget handlede om to mindre forhold, nemlig en fagentreprenør (tømrerfirmaet), der ifølge to rapporter fra to uvildige skønsmand var skyld i synbare mangler ved et nylagt gulv samt et byggetilsyn (murerfirmaet), der ifølge skriftlige klager i mails fra fagentreprenøren havde fejlet, hvilket [Klager] på det specifikke punkt var enig i.

Hertil har [Klager] anført, at hvis der havde været tale om en hovedentreprise, så ville det alene have været murerfirmaet, som i forhold til [Klager] havde ansvaret for tømrerfirmaets mangelfulde gulve. En underentreprenør i et hovedentrepriseforhold optræder ikke som ansvarlig part uden om hovedentreprenøren i en sag om mangler ved en hovedentreprise, og da slet ikke med egen udpeget og betalt skønsmand. En underentreprenør ville næppe i almindelighed gøre modkrav gældende mod bygherren under påberåbelse af en fejl fra hovedentreprenørens side.

2.2 BTs synspunkter

BT har afvist, at der er grundlag for at give [Klager] genmæle for oplysningerne i de påklagede artikler om, at [Murerfirmaet] var hovedentreprenør ved renoveringen af lejligheden.

BT har anført, at der til brug for vurderingen af [Klager]s anmodning om genmæle har været behov for en begrebsafklaring. Hertil har BT spurgt Voldgiftsnævnet, der bidrager med at løse konflikter inden for byggebranchen, om de har klare definitioner af hoved- og fagentreprise, som man kan tage udgangspunkt i. Det har Voldgiftsnævnet ikke.

BT har herefter henvist til følgende definitioner, som fremgår af portalen jura-guide.dk, der ifølge portalens egne oplysninger er et uafhængigt netværk af specialiserede erhvervsadvokater:

”Totalentreprise: Entreprenøren vil ved denne form stå for alt – herunder udarbejdelse af projektmaterialet, byggestyringen og samtlige byggeopgaver. Totalentreprenøren vil derfor råde over en professionel projekteringsafdeling med arkitekter, ingeniører og bygningskonstruktører og vil derfor kunne forestå hele projekteringen. Han vil derfor være også skulle stå for indgåelse af kontrakter med underentreprenører og styrer projektet og udførelsen af det indtil det er færdigt.

Hovedentreprise: Ved hovedentreprise er det i modsætning til totalentreprise bygherren selv, som står for udarbejdelsen af projektmaterialet samt indhentning af diverse godkendelser. Bygherren sikrer således de optimale vilkår i forhold til prissætning og til hovedentreprenørens efterfølgende arbejde. Hovedentreprenøren vil derimod stå for indgåelse af kontrakter med de nødvendige underentreprenører og vil yderligere stå for kontrakter, økonomi, tidsplan, koordinering, og selvfølgelig at byggeriet er afsluttet til tiden samt lever op til den aftalte kvalitet.

Fagentreprise: Bygherren udarbejder hele projektmaterialet og står for både tilsyn og styring af hele byggesagen samt dennes entreprenører. Entreprenørerne får så udelukkende det ansvar at udføre det resultat, som deres fagentreprise omfatter.”

BT har oplyst, at Henrik Fausing, projektdirektør i Dansk Byggeri og advokat med speciale i byggeri, entrepriseret og udbudsret pr. mail har bekræftet over for BT, at ovenstående definitioner er korrekte.

BT har herefter anført, at det er faktisk forkert og udokumenteret, at de forskellige firmaer udførte opgaverne i fagentreprise.

Som begrundelse for, at BT har afvist [Klager]s anmodning om genmæle, har BT fremlagt dokumentation for, hvorfor det er avisens opfattelse, at [Murerfirmaet] var hovedentreprenør ved renoveringen af lejligheden. I den forbindelse har BT blandt andet henvist til følgende:

- Et screenshot af en mail af 9. november 2016, hvori [Klager] skrev til et tømrerfirma, der havde udført arbejde under renoveringen, at *”Jeg er oplyst om, at [Murerfirmaet] har sagt til jer, at det ikke gav mening at mødes med os, da de repræsenterer os”*.
- Et screenshot af en mail af 17. juni 2016 med emnet *”[Vejnavn og husnummer], færdiggørelsestider”* sendt fra [Medarbejder 1], [Murerfirmaet], til [Medarbejder 2], ligeledes fra [Murerfirmaet], samt til tre andre fagentreprenører. Mailen indledes med ordene: *”Hej [Medarbejder 2] og ue”*. I et screenshot af en mail sendt fra [Medarbejder 1] til fagentreprenør [Fagentreprenøren] fremgår: *”Som meddelt dig på vores møde, vil bygherre ikke have sine mails sendt direkte til vores ue”*. BT har over for Pressenævnet anført, at ”ue” står for underentreprenør.
- Et billede af et dokument dateret den 13. maj 2016, hvoraf følgende fremgår: *”[Murerfirmaet], [Murerfirmaets adresse]*
TILBUDSLISTE
[Vejnavn og husnummer]
HOVEDENTREPRISEN
Undertegnede entreprenør tilbyder at udføre ovenstående entreprise i henhold til tilbuds-brev med evt. bemærkninger, forudsætninger og forbehold””

- Et billede af en oversigt af 16. februar 2016 fra [Murerfirmaet] som vedrører sagen ”[Vejnavn og husnummer]”. Der ses at være tale om en oversigt over entreprenører. Som hovedentreprenør angives [Murerfirmaet]. Oversigten omfatter endvidere fagene Nedrivning, Maler, Blikkenslager/VVS, El-arbejde, Tømrer- og snedkerarbejde, Stuk-katør, der på den af Pressenævnet modtagne kopi er anonymiseret.

Herudover har BT henvist til dokumentation for, at [Murerfirmaet] afholdt udgifter i forbindelse med, at [Klager] og hendes ægtefælle var utilfredse med tømrerarbejde udført som led i renoveringen. BT har i den forbindelse anført, at en fagentreprenør ikke ville have afholdt udgifter for mangler ved en anden fagentreprenørs arbejde, såfremt renoveringen var sket i fagentreprise.

Videre har BT henvist til oplysninger fra anonyme underentreprenører, der ifølge BT har bekræftet, at [Murerfirmaet] var hovedentreprenør ved renoveringen. BT har i den forbindelse understreget, at der ikke er brugt anonyme kilder i artiklerne, som er genstand for klagen. BT har udelukkende leveret citater fra de anonyme kilder i forbindelse med udarbejdelsen af svar til Pressenævnet.

Samtidig har BT afvist [Klager]s påstand om, at BT i artiklerne har påstået, at [Klager], da hun var borgmester, havde en sådan usaglig relation til murerfirmaet, at inhabilitet burde være statueret. På den baggrund har BT anført, at der ikke er noget grundlag for, at oplysningen om, at [Murerfirmaet] stod for en hovedentreprise, skulle være egnet til at påføre nogen økonomisk skade eller anden skade af betydning. Derved er betingelserne i medieansvarslovens § 36, stk. 1, for at få genmæle ikke opfyldt.

Til [Klager]s bemærkninger fremsat under Pressenævns sagen har BT afvist, at avisen har negligeret [Klager]s kommentarer. BT har oplyst, at [Klager] i en mail af 5. februar 2018 skrev følgende til BT:

”Jeg kan se, at BT blander fagbegreberne sammen. Når BT går til angreb med diverse voldsomme beskyldninger på en privat person, er det formålstjenesteligt og presseetisk korrekt, hvis BT får styr på begreberne. Hvis BT fik dette, kunne BT formentligt selv se, at jeg taler sandt. Men det lader ikke til, at BT ønsker sandheden skal frem.”

BT anmodede samme dag [Klager] om at uddybe, hvad hun mente:

”Vil du venligst uddybe, hvad du mener med, at BT blander fagbegreberne sammen? Der står 'Hovedentreprise' på [Murerfirmaet]s egne dokumenter i byggesagen. Det er [Murerfirmaet]s byggeledere, der styrer processen, viser emails. Underentreprenører bekræfter, at de blev hyret af [Murerfirmaet] til opgaven. Hvis vi skal bringe det citat, må du meget gerne forklare, hvorfor du mener, at BT bringer fagbegreberne sammen.”

BT har oplyst, at [Klager] sidenhen hverken har uddybet eller besvaret BTs anmodning.

For så vidt angår artiklen ”DF: Der er brug for helt friske briller på [Klager]-sagen”, som blev bragt den 6. februar 2018, har BT oplyst, at der i artiklens brødtekst i sjette linje er linket til den oprindelige artikel, hvori [Klager]s afvisning af påstanden om, at [Murerfirmaet] var hovedentreprenør på renoveringen, fremgår. For at imødekomme kritikken fremkommet i forbindelse med genmælesagen har BT tilføjet [Klager]s afvisning i den konkrete artikel, ligesom BT i bunden af artiklen har oplyst om tilføjelsen.

Til [Klager]s bemærkninger om kravene til den hovedentreprisekontrakt, BT ifølge hende skal kunne godtgøre eksistensen af, har BT anført, at arkitekt- og ingeniørbistand ikke er opgaver, som er del af en hovedentreprise, men til gengæld er del af en totalentreprise. BT har videre anført, at det må stå for [Klager]s egen regning, at en hovedentreprise skulle være kendetegnet ved, at det er hovedentreprenøren, der køber de fleste byggematerialer, og at dette skal fremgå af en hovedentreprisekontrakt. Videre har BT dokumenteret, at underentreprenørerne blev instrueret i at sende regninger til [Klager]. BT har henvist til artiklen ”Skjulte sandheden: [Murerfirmaet] totalrenoverede [Klager]s lejlighed”, hvori følgende blandt andet fremgår:

”BT har talt med direktøren for en tømrervirksomhed, som arbejdede som underentreprenør i lejligheden for ca. en halv millioner kroner.

»Ja, vi blev hyret af [Murerfirmaet], og vi kan bekræfte, at vi efter at have sendt den første regning til [Murerfirmaet] efterfølgende fik besked på at sende regningerne direkte til [Klager]. Det synes vi, var mærkeligt, eftersom [Murerfirmaet] stod for en hovedentreprise, og det var dem, som hyrede os. Men ellers har vi ikke noget at udsætte på [Murerfirmaet] i sagen,« siger direktøren, som hedder [Fagentreprenøren].”

Til [Klager]s bemærkninger om, at BT skal godtgøre, at murerfirmaet kunne drages til ansvar også for det arbejde, der blev udført af andre faggrupper, har BT henvist til oplysningerne vedrørende [Klager]s utilfredshed med udført tømrerarbejde og det i den forbindelse indgåede forlig. BT har endvidere henvist til erklæringen fra revisionsfirmaet Christensen og Kjærulf, hvor der står, at der i byggestyringshonoraret er ”reguleret for fejl og mangler”. BT har anført, at dette bekræfter, at [Murerfirmaet] har kompenseret [Klager] og dermed ageret som hovedentreprenør.

BT har i øvrigt bemærket, at direktør i [Tømrerfirmaet] [Fagentreprenøren], som udførte tømrerarbejde under renoveringen, har oplyst BT, at der ikke blev indgået kontrakt med [Klager]. Da der således også har været indgået en mundtlig aftale i forbindelse med renoveringsarbejdet, kan det ikke påhvile BT at fremskaffe en entreprisekontrakt al den stund, at det ikke er sikkert, at den eksisterer.

Herefter har BT bemærket, at oplysningen om de indkøb, som [Klager] selv foretog i forbindelse med renoveringen ikke dokumenterer, at der i stedet var tale om en fagentreprise, idet det er normalt, at en bygherre selv indkøber dele, hvis der er specielle ting, bygherren ønsker – også i en hovedentreprise. Endvidere er oplysningen om [Klager] og hendes ægtefælles

tidsforbrug i forbindelse med byggeregnskabet heller ikke dokumentation, da det alene er anført, at en hovedentreprise ”typisk” afsluttes med et regnskab fra hovedentreprenøren – ikke at dette altid sker.

Videre har BT til ”*Notat vedrørende [Klager]s byggeregnskab*” blandt andet bemærket, at der ikke er primære kilder til bilaget, hvorfor der ikke er mulighed for at efterprøve den dokumentation, som notatet skal udgøre. Samtidig har BT henledt Pressenævnets opmærksomhed på artiklen ”*[Klager]-rapport er fyldt med fejl: ’Det er pinligt for kommunen’*” bragt på bt.dk den 28. maj 2018, hvoraf følgende blandt andet fremgår:

”[...]

Og i denne rapport er det netop betalingen til murerfirmaet på 105.915 kroner for at styre byggeriet, som nu giver eksborgmesteren nye problemer.

Betalingen fremgår af et notat til Horten udarbejdet af en statsautoriseret revisor.

Ifølge [Klager]s advokat viser notatet, at alt er foregået efter bogen. Men hvis man sammenligner notatet med et andet notat i rapporten, står det klart, at pengene ikke passer.

For som udgangspunkt for regnestykket har revisoren brugt et beløb, hvor betalingen for byggestyring allerede indgår. Samtidig bliver der tillagt moms til beløb, der allerede er inklusiv moms.

[...]”

BT har anført, at [Klager]s påstand fremsat i forbindelse med sagen om, at [Murerfirmaet] har brugt ”*forkerte blanketter*” er udokumenteret. Hertil har BT bemærket, at [Klager] under sagen har undladt at forholde sig til, at murerfirmaets byggeleder i mails i forbindelse med renoveringen omtalte de andre virksomheder som underentreprenører.

BT har videre bemærket, at [Klager] lader Pressenævnet forstå, at hvis man bare kalder hovedentreprenørens arbejde for ”byggestyring” og underentreprenørerne for ”fagentreprenører”, så er det en fagentreprise. Dette er ikke korrekt. Det, der karakteriserer en fagentreprise er, at bygherren (dvs. [Klager]) selv står for byggestyringen, hvilket ikke var tilfældet i den konkrete sag.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Hanne Schmidt, Mads Sandemann, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

[Klager] har anmodet om at få bragt følgende genmæle:

”*Genmæle vedrørende forkert oplysning i BT om en entreprise*

I en række artikler i BT siden 2. februar 2018, senest gentaget den 6. februar 2018, har BT oplyst, at [Murerfirmaet] i 2016 har været hovedentreprenør for [Klager] og ægtefælle på en renovering af en lejlighed på [Vejnavn]. Der er ikke indgået aftale

med [Murerfirmaet] om hovedentreprisen, hvorfor oplysningerne i BT's artikler i perioden 2. februar 2018 – 6. februar 2018 er forkerte.”

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at [Klager] og hendes ægtefælle under renoveringen af deres lejlighed havde hyret [Murerfirmaet] som byggestyrer for renoveringen, og at murerfirmaet modtog omkring 105.000 kroner i betaling herfor. Herudover udførte [Murerfirmaet] arbejde under renoveringen til en værdi af godt 360.000 kroner ud af den samlede byggesum på omkring 1.800.000 kroner fordelt på arbejde udført af 12 forskellige fagentreprenører. Nævnet lægger videre til grund, at [Murerfirmaet] i forskellige dokumenter vedrørende renoveringen af [Klager]s lejlighed har omtalt sig selv som hovedentreprenør og virksomhedens arbejde som hovedentreprisen.

Det er ikke over for Pressenævnet dokumenteret, at [Klager] og hendes ægtefælle indgik en aftale om hovedentreprisen med [Murerfirmaet] i forbindelse med renoveringen af deres lejlighed.

Pressenævnet finder det imidlertid dokumenteret, at [Murerfirmaet] indtog en ledende rolle i forbindelse med renoveringen af [Klager] og hendes ægtefælles lejlighed, som de modtog honorar for, og at [Klager] dermed var i tæt kontakt med [Murerfirmaet] under renoveringen af lejligheden. I den forbindelse finder Pressenævnet det ikke afgørende, om [Murerfirmaet] i de påklagede artikler blev omtalt som byggestyrer eller hovedentreprenør. Nævnet finder således ikke, at BTs brug af betegnelsen hovedentreprenør i artiklerne i sig selv er egnet til at påføre [Klager] en sådan økonomisk eller anden skade af betydning, at der er grundlag for at bringe et genmæle. På den baggrund afviser Pressenævnet [Klager]s anmodning om genmæle.